Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U003402

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 20-11-2024

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бєлоусова Катерина Олегівна
2. Kateryna O. Belousova

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCHID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: ОП 52791 Освітньо-наукова програма "Право" третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти зі спеціальності 081 "Право" (081 Право)

Дата захисту: 23-12-2024

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Київська міська прокуратура

Код за ЄДРПОУ: 02910019

Місцезнаходження: вул. Предславинська, 45/9, Київ, 03150, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Офіс Генерального прокурора

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Галузевий

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 7258

Повне найменування юридичної особи: Київський університет інтелектуальної власності та права Національного університету "Одеська юридична академія"

Код за ЄДРПОУ: 43452672

Місцезнаходження: вул. Харківське шосе, 210, Київ, 02121, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Київський університет інтелектуальної власності та права Національного університету "Одеська юридична академія"

Код за ЄДРПОУ: 43452672

Місцезнаходження: вул. Харківське шосе, 210, Київ, 02121, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10, 10.17, 10.21, 10.19

Тема дисертації:

1. Вина платника податків у податково-правовому регулюванні

2. The fault of the taxpayer in tax and legal regulation. – Qualification scientific work as a manuscript

Реферат:

1. Дисертацію присвячено формулюванню концепції вини платника податків у податково-правовому регулюванні. За результатами наукового пошуку сформульовано висновки, пропозиції та рекомендації, котрі спрямовані на вирішення завдань дисертаційного дослідження, а отже і досягнення його мети. В дисертаційному дослідженні окреслені результати аналізу процесу формування та розвитку правового регулювання юридичної відповідальності за ухилення від сплати податків вказують на притаманному радянській моделі державно-примусовому спрямуванні впливу на платника податків з метою забезпечення так званого «загального суспільного блага» шляхом стягнення сум податків і зборів, як наслідку здійснення

таким платником господарської діяльності. Характерними засобами виконання податкового обов'язку, враховуючи наслідки адміністративно-командної системи регулювання економічних відносин – залишкове одержавлення суб'єктів господарювання, виступали задекларовані в Конституції України (частина 22 статті 92) види юридичної відповідальності (кримінальна, адміністративна, цивільна, дисциплінарна). Констатується, що вина виступала суб'єктивною характеристикою діяння за яке передбачався відповідний вид відповідальність та виражалася у формі умислу чи необережності. Притягнення платника податків (посадової особи організації незалежно від форми власності або фізичної особи) до відповідальності здійснювалося у межах відповідного провадження (кримінального, адміністративного, дисциплінарного) і передбачало попереднє проведення процедур податкового контролю, у результаті чого формувалася недоїмка, розмір якої брався до уваги під час кваліфікації діяння, зокрема при визначенні збитків державі у вигляді не сплачених сум податкових зобов'язань. Наявність у законодавстві права платника податків уточнити суми податкового зобов'язання призвів до необхідності доведення лише умисної форми вини такого платника. В дисертації зауважується, що складність правозастосування та усвідомлення доцільності компенсаційного характеру призвело до того, що окремі види юридичної відповідальності (дисциплінарна, адміністративна, кримінальна) застосовувалася до посадової особи та/чи фізичної особи учасника податкових правовідносин, а штрафні фінансові санкції (штрафи) та окремі види стягнень, віднесені до цивільної відповідальності (пеня), – до юридичних осіб чи до фізичних осіб, котрі прирівнювалися до юридичних осіб. Наведене обумовило формування самостійного виду відповідальності платника податків – фінансової. Названий вид відповідальності дав змогу контролюючим органам у сфері оподаткування здійснювати вплив одночасно на колективних та індивідуальних платників податків. Разом із тим, фінансова відповідальність довгий час ідентифікувався як захід виконання податкового обов'язку, з огляду на відсутність складів відповідних правопорушень, а відтак і суб'єктивної характеристики (вини). Дисертанткою окреслено формування концепції вини у податково-правовому регулюванні крізь призму розвитку інституту податкових правопорушень та відповідальності за них. Обґрунтовано, що підставою для формування «концепції вини у податково-правовому регулюванні», зважаючи на природу фінансових (податкових) правовідносин, стало: – формування податкового правопорушення в Податковому кодексі України; – підстав притягнення платника податків до фінансової відповідальності за податкові правопорушення; – відповідних складів податкових правопорушень; – формуванням компенсаційної функції фінансової відповідальності, що опосередковує відмежування від інших видів юридичної відповідальності; – необхідності відмежування пені та штрафних фінансових санкцій за податкові правопорушення у межах категорії податковий борг та інших забезпечувальних заходів, зокрема й не пов'язаних із відповідальністю платника податків; – наявності спеціального суб'єкта податкового правопорушення – платника податків незалежно від виду (індивідуального чи колективного); – підвищення ефективності виконання податкового обов'язку з урахуванням принципів належної обачливості при здійсненні господарської діяльності; – особливістю процедури притягнення до фінансової відповідальності, зокрема формування гарантій законності застосування до платника податків стягнень у вигляді штрафних фінансових санкцій; – досягнення єдності правозастосовної практики контролюючих органів у сфері оподаткування та судів. Враховуючи досягнення вітчизняної юридичної науки, в дисертації окреслена проблематика, що стосується податкових правовідносин, оскільки більшість досліджень, присвячених фінансовій відповідальності не враховують співвідношення понять «податковий борг» та «податкове правопорушення». Ключові слова: вина, податкове правопорушення, фінансова відповідальність, платник податків, податкові відносини, контролюючі органи у сфері оподаткування, податкове законодавство України, суб'єкт контролю, податкове законодавство зарубіжних країн, психологічна концепція вини платника податків, інститут винності, Королівство Іспанія.

2. The dissertation is devoted to the formulation of the concept of taxpayer's fault in tax and legal regulation. Based on the results of the scientific research, the author formulated conclusions, proposals and recommendations aimed at solving the tasks of the dissertation research and, therefore, achieving its purpose. The results of the analysis of the process of formation and development of legal regulation of legal liability for tax evasion outlined in this dissertation indicate that the Soviet model was characterised by the State's coercive

influence on a taxpayer with the aim of ensuring the so-called ‘common public good’ by collecting the amounts of taxes and fees resulting from such a taxpayer's economic activity. The characteristic means of fulfilling the tax obligation, given the consequences of the administrative-command system of regulation of economic relations - residual expropriation of business entities - were the types of legal liability (criminal, administrative, civil, disciplinary) declared in the Constitution of Ukraine (part 22 of Article 92). It is stated that fault was a subjective characteristic of the act for which the relevant type of liability was provided and was expressed in the form of intent or negligence. Bringing a taxpayer (an officer of an organization regardless of ownership or an individual) to liability was carried out within the framework of relevant proceedings (criminal, administrative, disciplinary) and involved preliminary tax control procedures, which resulted in the formation of arrears, the amount of which was taken into account when qualifying the act, in particular when determining losses to the state in the form of unpaid tax liabilities. The existence of the taxpayer's right to clarify the amount of tax liability in the legislation has led to the need to prove only the intentional form of guilt of such a taxpayer. The dissertation notes that the complexity of law enforcement and the awareness of the expediency of compensatory nature led to the fact that certain types of legal liability (disciplinary, administrative, criminal) were applied to an official and/or an individual participant of tax legal relations, and punitive financial sanctions (fines) and certain types of penalties attributed to civil liability (fines) - to legal entities or to individuals who were equated to legal entities. This led to the formation of an independent type of taxpayer liability - financial liability. This type of liability allowed the tax authorities to exert influence on both collective and individual taxpayers. At the same time, financial liability has long been identified as a measure of tax liability, given the absence of corpus delicti of relevant offences, and hence the subjective characteristic (guilt). The dissertation outlines the formation of the concept of guilt in tax and legal regulation through the prism of the development of the institute of tax offences and liability for them. It is substantiated that the basis for the formation of the ‘concept of guilt in tax and legal regulation’, given the nature of financial (tax) legal relations, was: - the formation of a tax offence in the Tax Code of Ukraine; - the grounds for bringing a taxpayer to financial liability for tax offences; - the relevant corpus depict of tax offences; - the formation of the compensatory function of financial liability, which mediates the distinction from other types of legal liability; - the need to distinguish between types of legal liability; - the need to distinguish between fines and penalties financial sanctions for tax offences within the category of tax debt and other interim measures, including those not related to the taxpayer's liability; - the existence of a special subject of a tax offence - a taxpayer regardless of the type (individual or collective); - increasing the efficiency of tax liability with due diligence in the conduct of economic activity; - peculiarities of the procedure for bringing to financial responsibility, in particular, the formation of guaranteeing the legality of penalties imposed on taxpayers in the form of financial penalties; - Achieving uniformity in the law enforcement practice of tax authorities and courts. Keywords: guilt, tax offence, financial liability, taxpayer, tax relations, tax authorities, tax legislation of Ukraine, subject of control, tax legislation of foreign countries, psychological concept of taxpayer's guilt, institution of guilt, Kingdom of Spain.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Фелик В.І., Бєлоусова К.О. Вина платників податків: ретроспектива законодавства. Часопис Київського університету інтелектуальної власності та права. Вип. 3. 2023. С. 20–27. URL: https://journals.nuoua.od.ua/index.php/chasopyskiivp/article/view/25
- 2. Бєлоусова К.О. Розвиток законодавства України, що регулює інститут винності у податкових правопорушеннях, з урахуванням позитивного досвіду Іспанії. Правові новели. № 23. 2024. С. 447–455. URL: http://www.legalnovels.in.ua/journal/23_2024/61.pdf
- 3. Бєлоусова К.О. Поняття, сутність, зміст вини в юридичній науці та галузевому податково-правовому регулюванні. Юридичний науковий електронний журнал. № 8. 2024. С. 529–532. URL: http://www.lsej.org.ua/8_2024/128.pdf
- 4. Бєлоусова К.О. Досвід окремих зарубіжних країн щодо правового регулювання вини у податкових правопорушеннях. Право і суспільство. № 2. 2024. С. 630–636. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2024/2_2024/92.pdf
- 5. Бєлоусова К.О. Вина платника податків в податковому законодавстві. Фінансова безпека України: сучасний стан правового регулювання та перспективи розвитку: матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої науковій школі заслуженого юриста України, професора, д.ю.н. Віктора Тарасовича Білоуса. м. Ірпінь, 26 жовтня 2022 року. Ірпінь : Державний податковий університет, 2022. 469 с. С. 17–23.
- 6. Bielousova K.O. Comparative aspects of the institution of culpability in tax offenses in Ukraine and the Kingdom of Spain. International scientific conference The latest law developments : Conference Proceedings (April 3–4, 2024. Wloclawek, Republic of Poland). Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2024. 256 pages. С. 247–253. URL: http://www.baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/view/457/13709/28688-1
- 7. Бєлоусова К.О. Компаративний аналіз досвіду окремих зарубіжних країн та України щодо правового регулювання вини у податкових правопорушеннях. Актуальні питання розвитку юридичної науки в період воєнного стану : Міжнародна науково-практична конференція. Науково-дослідний інститут публічного права, 17 травня 2024 р. – Львів – Торунь : Liha-Pres, 2024. 284 с. С. 276–280. URL: https://catalog.liha-pres.eu/index.php/liha-pres/catalog/download/275/9633/21702-1?inline=1

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. ФЕЛИК Василь Іванович

2. Vasyl' I. FELYK

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCHID ID: 0000-0002-9326-4317

Додаткова інформація: Amazonia Investiga. 2020. Vol. 9. Num. 25. P. 487-492.; Amazonia Investiga. 2020. Vol. 9. Num. 26. P. 473-478.; Amazonia Investiga. 2021. Vol. 10. Issue 39. P. 225-231.

Повне найменування юридичної особи: Київський університет інтелектуальної власності та права Національного університету "Одеська юридична академія"

Код за ЄДРПОУ: 43452672

Місцезнаходження: вул. Харківське шосе, 210, Київ, 02121, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Теремецький Владислав Іванович
2. Vladyslav I. Teremetskyi

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCHID ID: 0000-0002-2667-5167

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут економіко-правових досліджень імені В. К. Мамутова Національної академії наук України"

Код за ЄДРПОУ: 13530946

Місцезнаходження: бул. Тараса Шевченка, буд. 60, Київ, 01032, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Академічний

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Крайник Григорій Сергійович
2. Grygorii S. Krainyk

Кваліфікація: к.ю.н., доцент, 12.00.08

Ідентифікатор ORCHID ID: 0000-0001-7018-7710

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Житомирський державний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125208

Місцезнаходження: вул. В. Бердичівська, буд. 40, Житомир, Житомирський р-н., 10008, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Галунько Валентин Васильович

2. Valentyn V. Halunko

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCHID ID: 0000-0003-1619-5028

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський університет інтелектуальної власності та права Національного університету "Одеська юридична академія"

Код за ЄДРПОУ: 43452672

Місцезнаходження: вул. Харківське шосе, 210, Київ, 02121, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Харь Інна Олексіївна

2. Inna O. Khar

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.08

Ідентифікатор ORCHID ID: 0000-0002-7676-8273

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський університет інтелектуальної власності та права Національного університету "Одеська юридична академія"

Код за ЄДРПОУ: 43452672

Місцезнаходження: вул. Харківське шосе, 210, Київ, 02121, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Тильчик В’ячеслав В’ячеславович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Тильчик В'ячеслав В'ячеславович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Харь Інна Олексіївна
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна